

Čís. 14793.

Předpis § 106 horního zákona není donucovacím pravidlem právním; pojem donucovacího předpisu.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1935, Rv I 112/33.)

Rozsudkem rozhodčího soudu, o jehož bezúčinnost jest nyní žalováno, byla žalující uhelná společnost uznána povinnou nahraditi žalovaným škodu, způsobenou jim prý na jejich domku poddolováním. První soud uznal podle žaloby zjistiť, že dům žalovaných nebyl zřízen na základě řádného stavebního povolení, takže nepožívá ochrany § 106 hor. zák. Předpis ten jest nezměnitelným předpisem právním, důsledkem čehož rozhodčí výrok je podle § 595 čís. 6 c. ř. s. bezúčinný. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Co jest vyrozumívati pod donucovacími právními předpisy, zákon nikde nestanoví, plyne to však z označení »donucovací«. Jsou to předpisy, jichž zachování žádá zákon bezvýhradně, takže k nim musí přihlížeti soud při rozhodování, i když se jich strany nedovolávaly (srovn. rozh. čís. 4575, 4913 sb. n. s.). Nemůže býti pochybnosti o tom, že takovýto předpisem není ustanovení § 106 obecného horního zákona, podle něhož majitel hor neodpovídá za škody na budovách, vodovodech a jiných zařízeních, která byla zřízena bez úředního stavebního povolení v dolovém poli teprve po jeho propůjčení, neboť domáhá-li se vlastník objektů, jež dolováním byly poškozeny, náhrady škody na majiteli hor, nelze se zabývati z úřadu otázkou, zda objekty ty byly zřízeny bez úředního povolení po propůjčení dolového pole, nýbrž možno k ní přihlížeti jen tehdy, byla-li žalovaným majitelem hor takováto námitka ve sporu vznesena, takže se může beze všeho majitel hor vzdáti této námítky, což odporuje pojmu donucovacího předpisu právního (srovn. shora uvedené rozhodnutí). Z toho plyne, že nejde při ustanovení § 106 o. hor. zák. o donucovací předpis po rozumu § 595 čís. 6 c. ř. s. a nepochybil proto odvolací soud, když zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhá výroku, aby rozsudek rozhodčího soudu byl prohlášen za bezúčinný z důvodu § 595 čís. 6 c. ř. s.

Čís. 14794.

K § 1440 o. z.

Ke kompensaci nehodí se vzájemné závazky depurační v příčině směněných nemovitostí, ani peněžní pohledávka proti depuračnímu nároku, i když je žádána alternativním zmocněním (§ 410 c. ř. s.) také peněžní suma.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1935, Rv I 1662/33.)

Žalobci domáhají se na žalovaných výmaz knihovně zajištěné poplatkové pohledávky čsl. státu (depuraci), jak se k tomu zavázali kupní smlouvou, s tím, že se mohou osvobodit od této povinnosti zaplacením částky 15.400 Kč žalobcům. Proti žalobě namítli žalovaní započtením různé peněžité pohledávky. Nižší soudy uznaly podle žaloby neuznavše namítané pohledávky za způsobilé k započtení.

Nejvyšší soud v otázce, o niž jde, uvedl v

důvodech :

Žalobci domáhají se na žalovaných obstarání výmazu knihovně zajištěné poplatkové pohledávky čsl. státu (depurace). Předmětem žalobou uplatňovaného nároku nejsou tudíž peníze, nýbrž určité jednání žalovaných. Podle § 1440 obč. zák. nelze však kompenzovati pohledávky nestejnorodé. Nelze tedy také namítati k započtení vzájemné nároky na různá jednání nebo nároky na jednání s peněžními nároky. Na tom nemění nic okolnost, že žalobci navrhli odsouzení žalovaných k obstarání zmíněného výmazu s dodatkem, že se tito mohou osvobodit od zažalovaného plnění složením částky 15.400 Kč se 7% úroky ode dne 5. října 1930, neboť nejde tu o obligaci alternativní podle § 906 obč. zák. a § 56 I. j. n., nýbrž o závazek s jediným předmětem plnění, ale s možností výkupu (alternativa facultas podle § 410 c. ř. s.). V takovém případě nelze však namítnouti k započtení vzájemnou peněžitou pohledávkou (viz rozhodnutí čí. 10685, 11749 sb. n. s.).

Čís. 14795.

K ustanovení § 477 čí. 8 c. ř. s.

Pokud zápisek podle § 265 c. ř. s. nahrazuje jednací protokol.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1935, Rv I 214/34.)

Při ústním jednání, konaném dne 24. února 1930, navrhoval žalovaný zamítnutí žaloby na náhradu škody a přednesl k odůvodnění svého návrhu obsah zápisu, který byl k protokolu jako součást jeho připojen. Zápisek ten obsahoval vylíčení děje, námítky proti žalobnímu nároku, průvodní návrhy, jakož i návrh na zamítnutí žaloby, tedy celý věcný přednes žalovaného, který ve sporu už nic jiného nepřednesl. Nižší soudy neuznaly žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud zrušil z podnětu dovolání oba rozsudky pro zmatečnost a uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Zápisek k protokolu může se týkati jen jednotlivých prohlášení stran ve smyslu § 208 čí. 1 a 2 a § 209 c. ř. s., nesmí však vybočiti ve vylíčení celé věci (materiál. 263, 297) a nahrazovati tak jednací protokol. Zápisek předložený žalovaným tvoří takovou náhražku jednacího protokolu. Kdyby se připouštěl takový postup, mohlo by se ústní jednání zvrhnouti